

Arboretum La Tuillière

Arboreta zijn altijd interessant om doorheen te wandelen. Zo ook La Tuillière in midden-Zuid-Frankrijk. De heuvelhellingen hier zijn gevuld met een indrukwekkende verzameling houtige gewassen. Jaarrond mooi. De tuin blijkt graag bezocht door dendrologen, maar ook de plaatselijke bevolking heeft het parkachtige terrein ontdekt. 'Zo zijn er hier speurtochten voor schoolklassen en dit jaar is er voor het eerst een korenfestival.'

TEKST EN FOTOGRAFIE EMIEL VAN DEN BERG

Altijd op zoek naar architectonische tuinen, goed gecollectioneerde arboreta en interessante kwekerijen, stuitte ik per toeval op Arboretum La Tuillière in het Franse departement Corrèze. In het Frans stuurde ik een email met de vraag of ik eens langs mocht komen, in het Nederlands luidde het antwoord: 'Van harte welkom! Vriendelijke groet, Koos Slob.' Toevallig, een Nederlander, en ook nog eens met een bekende naam. Koos is al lange tijd lid van de NDV, de Nederlandse Dendrologische Vereniging. 'Ik werd lid en ging mee met de vele uitstapjes en excursies en volgde verschillende bomencursussen. Zo heb ik mijn botanische kennis opgedaan.' Later werd Koos voor een aantal jaren secretaris van het bestuur van deze vereniging en mede-eindredacteur van *Arbor Vitae*, naast de *Dendroflora* een belangrijke uitgave van de vereniging. Ook nu nog is hij actief in de redactie. Echtgenote Ineke Vink bewerkt de foto's voor bij de artikelen en op de cover, naast

planten is ook fotografie haar passie. Daarnaast heeft zij een tijd de website van de NDV verzorgd.

COLLECTIES

Het vraagt wat tijd om het 9 hectare grote arboretum te bewonderen, er staan nogal wat collecties gepresenteerd. Het ligt tegen de hellingen van middelhoge heuvels en dat maakt ook de uitzichten interessant. Trek er gerust een paar uur voor uit. Het interview verloopt wat sneller. Op de dag van mijn bezoek blijkt de bosmaaier het net begeven te hebben en ook de tractor kapot te zijn. Ineke legt uit dat de bosmaaier voor reparatie is weggebracht, maar dat er bij het reparatiebedrijf nogal wat andere kapotte bosmaaiers lagen te wachten. 'Ik heb maar vast een nieuwe gekocht, dan hebben we er straks dan maar twee.' Er moet immers altijd wel ergens gemaaid worden op het terrein om er voor te zorgen dat bezoekers jaarrond op hun gemak kunnen rondlopen. Tijdens het gesprek wordt al snel de onrust

duidelijk, en Ineke besluit toch maar de tuin in te gaan, het werk roept; met Koos praat ik verder.

KANAALTUNNEL

Hoe begin je zo'n arboretum, is de logische startvraag. Koos, bioloog van huis uit, vertelt. Het begon met de opening van de Kanaaltunnel. 'We wilden graag iets in Frankrijk kopen en dachten dat we dat zeker voor de opening van die tunnel moesten doen. Daarna zouden Engelsen immers veel makkelijker naar Frankrijk kunnen komen en misschien de mooiste plekjes innemen.' Dat was in 1990. Koos en Ineke vonden een ruïne met 3,5 ha terrein - 'een weiland met een paar bomen' - inclusief een klein meertje. Na aankoop, het echtpaar was toen nog druk met hun banen in Nederland, werd er tijdens vakanties hard gewerkt. Eerst werd het kleine boerenhuisje van voor 1838 bewoonbaar gemaakt, daarna veranderde de stenen schuur uit 1861 in een fraai woonhuis. De herbouwde toren van een klein kasteeltje uit de omgeving doet inmiddels dienst als gastenverblijf. Gelijk vanaf 1990 gingen de eerste bomen en heesters de grond in. 'We maakten de fout in het begin te dicht op elkaar aan te planten, rondom het huis is het nu dus al aardig volgegroeid.' De eerste bomen waren vooral vruchtbomen. Een boom die er al stond is de absolute blikvanger: een kolossale *Sorbus domestica*, een peerlijsterbes met kleine, enigszins eetbare vruchten. Aan de stam het bordje 'Arbre Remarquable', een titel die in Frankrijk enkel is weggelegd voor bomen van belang. Toen bleek dat de late nachtvorsten hier niet gunstig waren voor fruit, werden andere bomen aangeschaft. 'Op een gegeven moment hadden we er zoveel staan dat we konden spreken over een arboretum. We maakten vanaf dat moment lijsten van wat we hadden aangeplant en plaatsten overal naambordjes.'

NAALDBOMEN

Veel materiaal kwam en komt uit Nederland. Daar zitten immers diverse adressen met bijzonder sortiment. Koos noemt Chris van der Wurff, Plantentuin Esveld, David Bömer, Klaas Verboom, Wout Kromhout en De Hulsdonk. De laatste heeft het hele sortiment overgedaan aan Peter Vanlaerhoven van Lowgardens Nursery. Veel van wat werd aangeschaft was nog bescheiden van omvang. 'Vanwege het vervoer, maar ook omdat groot materiaal in de regel trager aangroeit.' Omdat het echtpaar hier al wat langer zit, zijn er ook wel interessante Franse kwekers ontdekt.

Opvallend zijn de naaldbomen waar vooral Koos gek op is. Voor trots laat hij de zeldzame *Pinus monophylla*, de een-naaldige den, zien. 'Er zijn oude exemplaren te vinden in California. Daar woont onze dochter en toen ik daar ooit was, heb ik een zaailing meegenomen. Inmiddels staan er hier een paar, de grootse is geënt op *Pinus muricata*.' Ook in California groeien tot 5000 jaar oude *Pinus longaeva*, de zogeheten Methusalem-den. 'Die wil ik nog dolgraag. Ik had zaailingen, maar die hebben het niet gered.' De uit dezelfde omgeving komende *Pinus aristata* lijkt erop, die heeft hij wel staan. Bijzonder is nog *Glyptostrobus pensilis* die lijkt op *Metasequoia glyptostroboides*. 'De naam wekte mijn nieuwsgierigheid, de plant moet hier overigens wel erg zijn best doen, de groei valt tegen.'

EDUCATIEF

Bij de inrichting van een nieuw aangekocht tuindeel in 2010 was het idee van Chris van der Wurff om de planten hier in te delen naar gebruikswaarde. Hier staan bomen bijeen waarvan het hout bijvoorbeeld wordt gebruikt voor sportattributen of voor muziekinstrumenten en bomen die belangrijk zijn voor de medische wereld. Overal in de tuin staan ook borden met extra informatie over bijvoorbeeld plantenjagers, vogels en paddenstoelen. Voor iedere bezoeker is rondlopen daarom interessant.

Die educatieve inslag slaat aan, geregeld komen er schoolklassen langs en ook vanuit de gemeente is er enthousiasme. Vandaar dat er bij de entree een paviljoen is gebouwd. Hier worden vergaderingen gehouden en tentoonstellingen, ook kunnen mensen hier hun verjaardagen vieren en wekelijks oefent hier het dorpskoor. 'Met een bezit als dit voelen we ons rijk, dat willen we zeker niet alleen voor onszelf houden.'

Informatie

Arboretum La Tuillière
19310, Ayen (Frankrijk)
www.tuilliere.fr
arboretumlatuilliere@gmail.com

Nederlandse Dendrologische Vereniging:
www.dendrologie.nl

I.	<i>Acer pseudosieboldianum</i>	IX.	<i>Quercus ellipsoidalis</i>	XVII.	<i>Aronia arbutifolia</i>
II.	<i>Quercus incana</i>	X.	<i>Acer 'Silver Vein'</i>	XVIII.	<i>Tilia cordata 'Winter Orange'</i>
III.	<i>Prunus serrulata 'Ukon'</i>	XI.	<i>Quercus lyrata</i>	XIX.	<i>Acer saccharum</i>
IV.	<i>Alnus trabeculosa</i>	XII.	<i>Viburnum plicatum 'Grandiflorum'</i>	XX.	<i>Malus toringo</i>
V.	<i>Viburnum nudum 'Winterthur'</i>	XIII.	<i>Euonymus carnosus</i>	XXI.	<i>Viburnum sargentii 'Onodaga'</i>
VI.	<i>Ginkgo biloba 'Saratoga'</i>	XIV.	<i>Quercus imbricaria</i>	XXII.	<i>Sassafras albidum</i>
VII.	<i>Acer triflorum</i>	XV.	<i>Quercus palustris 'Isabel'</i>	XXIII.	<i>Quercus velutina</i>
VIII.	<i>Liquidambar formosana 'Ellen'</i>	XVI.	<i>Euonymus hamiltonianus 'Den Haag'</i>	XXIV.	<i>Crataegus x lavalleyi 'Carrierei'</i>

